

ЄДИНИЙ ПОДАТОК ЯК СПОСІБ СТИМУЛЮ- ВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Лисиця В.І., Дябло А.Б.

В сучасних умовах економічного розвитку України розвиток малого бізнесу є однією із складових успіху економічних реформ. Малий бізнес істотно впливає на економіку країни, характер і соціальну спрямованість, має властиві йому переваги: мобільність, гнучкість, раціональність, високий рівень інноваційності здатність швидкого пристосування до змін споживчого попиту, оперативність освоєння випуску нової продукції малими партіями, невисокі експлуатаційні витрати, вирішення проблем зайнятості населення певного регіону. Тому актуальність питання стимулювання малого бізнесу не викликає сумнівів. Якщо дати оцінку сьогоднішньому етапу розвитку малого бізнесу, то вона не найкраща: в Україні малі підприємства виробляють менш ніж 10% ВВП, тоді коли в розвинутих країнах обсяг ВВП становить 50-70%; частка малого бізнесу в економіці України, згідно з оцінками експертів на сьогодні не перевищує 15%; показник кількості створених у секторі малого бізнесу робочих місць становить близько 20% і він значно нижчий, ніж в розвинутих країнах; понад 50% малого бізнесу працює в тіні у зв'язку з незавершеністю податкової реформи.

На жаль, багато проблем на сьогодні заважає малому підприємництву розвиватися швидкими темпами, а саме: недостатність фінансових ресурсів, труднощі з придбанням необхідного обладнання, виробничих площ, вузьке коло постачальників сировини, матеріалів, комплектуючих, недостатній розвиток ринку збуту продукції тощо.

Однією з форм державної підтримки малого бізнесу є запровадження спрощеної системи оподаткування. Її суть полягає у зниженні податкового навантаження, спрощенні механізму адміністрування та сплаті податків і виведенні малого бізнесу із тіні, створенні умов для суттєвого підвищення рівня бюджетних надходжень від нього. Запровадженні спеціального режиму

оподаткування малого підприємства, безумовно, мало позитивні наслідки. Станом на 1.01.03р. кількість суб'єктів малого підприємництва, які працювали за спрощеною системою оподаткування, становила 115, 6 тис, що більше на 17,5 тис., або у 1,2 рази, ніж в 2002р. Слід зазначити, що в 1999р. кількість таких платників податку становила лише 28,6 тис. осіб.

Звичайно, існують проблеми спеціального режиму оподаткування, зокрема вони стосуються приховування обсягів валового доходу, котрі перевищують гранично допустимі для спрощеної системи оподаткування ліміти: а також „відмивання” через спрощені методи оподаткування „тіньових” коштів шляхом укладання фіктивних господарських договорів зі сплатою за це мінімальних „комісійних”; залучення підприємцями, найманих працівників без укладання трудових угод, оформлення трудових книжок без отримання у податкових інспекціях довідок про трудові відносини з платником єдиного податку; недотримання встановлених чинним законодавством соціальних гарантій у сфері оплати праці, зокрема надання оплачуваних відпусток найманому персоналу, оплати його праці на рівні не нижчому від встановленого законом розміру мінімальної заробітної плати. З метою вирішення проблем необхідно виробити чітке визначення суб'єктів малого господарювання, сформулювати послідовні й обґрунтовані визначення економічних показників: активів, пасивів, валового і чистого прибутку, встановити норми щодо відповідальності та санкцій, які б розрізняли випадкові помилки і навмисне ухиляння від сплати податків, крім того здійснення ефективного функціонування спрощеного режиму оподаткування має здійснюватись з врахуванням як загальних засад податкової політики, так і її соціальних аспектів. Зокрема, забезпечення стабільності податкової системи; здійснення регулярних консультацій із представниками малого підприємництва у процесі розробки і перегляду податкових законів.

Отже, зважаючи на значення малого бізнесу в економіці країни, необхідність його підтримки не викликає сумнівів. Спрощена система оподаткування – одна із форм такої підтримки, що потребує подальшого вдосконалення з метою ефективного її використання.